

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 6722/2021
25.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, Драгане Миросављевић, Бисерке Живановић, Весне Субић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Борис Миљуш, адвокат из ..., против тужене „Директне банке“ а.д. Крагујевац из Крагујевца, чији је пуномоћник Јована Дотлић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 18686/2019 од 11.09.2020. године, у седници одржаној 25.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 18686/2019 од 11.09.2020. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ: пресуда Вишег суда у Београду Гж 18686/2019 од 11.09.2020. године и пресуда Трећег основног суда у Београду П 9512/18 од 15.04.2019. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** тужбени захтев тужиље за обавезивање тужене да јој, на име стицања без основа, исплати износ од 11.880,00 динара, са законском затезном каматом почев од 13.05.2014. године па до исплате и захтев за накнаду трошкова парничног поступка..

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да туженој накнади трошкове целог поступка у износу од 46.625,00 динара у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П 9512/18 од 15.04.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље па је тужена обавезана да јој, на име стицања без основа, исплати износ од 11.880,00 динара, са законском затезном каматом почев од 13.05.2014. године па до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 10.750,00 динара, са законском затезном каматом од дана када су наступили услови за извршење па до исплате. Ставом трећим изреке, отказано је рочиште заказано за 11.10.2019. године у 13,45 часова.

Виши суд у Београду је, пресудом Гж 18686/2019 од 11.09.2020. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио пресуду Трећег

основног суда у Београду П 9512/18 од 15.04.2019. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку, ради уједначавања судске праксе и разматрања правних питања од општих интереса.

По оцени Врховног касационог суда, ревизија тужене (посебна ревизија) је изузетно дозвољена, јер је потребно уједначавање судске праксе, па је применом одредбе члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...18/20) одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку, и нашао да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у својству корисника кредита са туженом, закључила уговор о кредиту број .. дана 13.05.2014. године, ради рефинансирања кредита, дуга по платним картицама и рефинансирања дуга по кредиту за одобрено прекорачење по текућем рачуну код друге пословне банке, односно обавеза по уговорима о лизингу одобрених од стране лизинг куће, у износу од 594.000,00 динара. У члану 1. тачка 8. предвиђене су накнаде које падају на терет корисника кредита и које улазе у обрачун ЕКС и то под а) једнократна накнада за пуштања кредита у течај 2% од износа пуштеног кредита у динарима. Банка је, приликом пуштања кредита у течај обуставила предметни износ о чему је тужила, као корисник кредита, претходно обавештена и на шта је дала своју сагласност. У обавезним елементима уговорима, образац 1б-ОЕ кредита од 13.05.2014. године, под тачком 3.5 наведена је врста и висина свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита, тако што су наведени трошкови једнократне накнаде за обраду кредитног захтева и то провизија за обраду кредитног захтева у износу од 11.880,00 динара, који износ је тужила платила туженој.

На основу утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев тужиле, пошто су закључили да овакво уговарање обавезе корисника, без спецификације трошкова и износа сваког појединачног трошка, чини предмет обавезе неодређеним, а због тога је предметна уговорна одредба ништава, сходно одредби члана 47. Закона о облигационим односима. По мишљењу нижестепених судова, банка има право само на стварне трошкове приликом обраде и пуштања кредита, који у овом случају нису одређени. Код таквог стања ствари нижестепени судови су закључили да је, због неодређености, одредба предметног уговора о кредиту о накнади трошкова обраде кредитног захтева ништава, у смислу одредбе члана 103. Закона о облигационим односима, те да је тужена дужна да тужилци, на име стицања без основа, врати предметни износ, са припадајућом законском затезном каматом у смислу одредбе члана 210. у вези члана 214. истог Закона.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право.

Према члану 103. став 1. Закона о облигационим односима, ништав је уговор који је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима, ако циљ повређеног правила не упућује на неку другу санкцију или ако закон у одређеном случају не прописује што друго.

Закон о заштити корисника финансијских услуга („Службени гласник РС“, бр. 36/11 ...39/14), у одредби члана 9. став 3. прописује да општи услови пословања обухватају и акте којима се утврђују накнаде и други трошкови које давалац финансијских услуга наплаћује корисницима. Тим Законом, поред осталог, прописана је обавеза банке да кориснику пружи информације и одговарајућа објашњења о условима који се односе на уговор о кредиту за који је показао интересовање (понуда) на начин који ће кориснику омогућити да упореди понуде различитих давалаца истих услуга и процени да ли ови услови одговарају његовим потребама и финансијској ситуацији, али који корисника ниједног тренутка неће довести у заблуду (члан 17. став 1). Понуда се исписује на прописаном обрасцу и поред осталог садржи ефективну каматну стопу и укупан износ који корисник треба да плати, односно који треба да му се наплати, а приказан је на репрезентативном примеру у коме су назначени сви елементи на основу којих је тај износ обрачунат, као и врста и висина свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита, уз одређење да ли су фиксни или променљиви, а ако су променљиви-периоде у којима ће се мењати и начин измене (члан 17. став 4. тач. 8. и 10.).

Закон о банкама („Службени гласник РС“ број 107/2015 и 14/2015) у одредби члана 43. прописује могућност јединственог начина обрачуна и објављивања трошкова, камата и накнада банкарских услуга на основу депозитних и кредитних послова.

На основу наведених одредби закона следи да спецификација трошкова обраде кредита и опис њихове структуре у понуди за закључење уговора о кредиту не представља услов за плаћање тих трошкова банци, уколико је у понуди наведена врста трошкова и њихова висина, што је овде случај. Уговарање права на наплату камате, као цене пласирања новчаних средстава, не искључује могућност да се уговором о кредиту, као услов за давање кредита, уговоре трошкови и накнаде које је корисник дужан да плати банци, па и трошкова обраде кредита. Обавезивање корисника кредита на плаћање трошкова обраде кредита није противно начелу савесности и поштења прописаном у одредби члана 12. Закона о облигационим односима, под условом да је банка, у предуговорној фази, информисала корисника кредита о врсти и висини свих накнада и трошкова који падају на његов терет.

У конкретном случају, тужила је, као корисник кредита „претходно обавештена и дала своју сагласност“ како је утврдио првостепени суд, да банци плати трошкове обраде кредитног захтева у висини од 2% од износа пуштеног кредита у динарима, односно износ од 11.880,00 динара који је по врсти и висини наведен у обавезним елементима уговора и исказан у ефективној каматној стопи.

То значи да спорна одредба уговора закљученог између парничних странака о трошковима обраде кредитног захтева и пуштања кредита у течај, није ништава, у смислу одредбе члана 103. став 1. Закона о облигационим односима, па због тога

тужена није дужна да тужилји врати износ који је примила на име извршења обавезе тужилје из те уговорне одредбе, на основу одредбе члана 104. став 1. истог Закона.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Одлуку о трошковима целог поступка садржану у трећем ставу изреке, Врховни касациони суд је донео применом одредбе члана 165. став 2. у вези члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку. Туженој су признати трошкови на име ангажовања пуномоћника-адвоката за састав одговора на тужбу у износу од 6.000,00 динара, састав жалбе и ревизије у износима од по 12.000,00 динара, према важећој Адвокатској тарифи у време предузимања тих парничних радњи, као и трошкови судских такси за жалбу и другостепену одлуку у износима од по 2.375,00 динара, за ревизију у износу од 4.750,00 динара и ревизијску одлуку 7.125,00 динара, према важећој Таксеној тарифи.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**